

критерии при преоткриването на културното наследство. Въвеждането им би било своеобразна преграда пред подценяване или надценяване на културния феномен. Защото културното наследство не е безпроблемна област. Внимателното проучване на механизмите на преоткриване и „пренавестяване”, както и въвеждането на система от критерии за преценка са изходни позиции за откриване на нови пластове при отделните археологически и исторически феномени и същевременно на нов поглед към тях. Това би било доказателство за утвърден подход към културното наследство, за многообразието на отношение, избор, оценка и експониране. Когато се лансират теории от сферата на културните ценности като тази, за която говорихме по-горе, неминуемо трябва да се съобразяваме със следните фактори: Тя е

1. ценна, поради това, че е продиктувана от нови научни открития;
2. ценна, защото е важна поради висши държавни, национални, научни и т.н. съображения;
3. ценна, защото задоволява естетически, етически, педагогически, научни и други нужди и
4. ценна, поради комбинацията на една или повече подобни причини.

„Да се познават случилите се по-рано в тоя свят неща и делата на ония, които са живели на земята, е не само полезно, но и твърде потребно, любомъдри читателю”⁴ – с тези думи започва своята „История славянобългарская” Паисий Хилендарски. Това е и първият знак за превъзможването на мълчанието относно българската история. Нали и Ролан Барт твърди, че е крайно увлекателно да се разбере какви са заложените информации в едно начало, а актът на „излизане от мълчанието”⁵ се слага именно с книжицата на Светогореца. Фреквентността на историческите изяви и тълкувания от Паисий насетне доказва, че може да се изведе една обща закономерност: „колкото по опасна е ситуацията, толкова повече практиката проявява тенденция към кодифициране”⁶. Кодът, който се налага да дешифрираме може условно да се нарече „*в началото бе праисторията*”. И както често става в археологическата практика, гледните точки могат да се пренасочват, практически до безкрайност, към онази неизчерпана или все още неоткрита посока, която ще заработи в полза на изследователската теза.

Експонирането на културното наследство е пряко свързано с преоценката и с критериите, по които се прави. Без съмнение тези критерии